

महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग

अधिसूचना (प्रारूप)

विद्युत अधिनियम, २००३

क्र.मविनिआ/तांत्रिक/विनियम/--- - विद्युत अधिनियम, २००३ च्या (२००३ चा ३६) कलम ६१ आणि कलम ८६(३) सह कलम १८१ नुसार प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा आणि वीज दर धोरण, २०१६ च्या खंड ५.३ च्या अनुषंगाने तसेच या संबंधात त्यास समर्थ करणा-या अन्य सर्व अधिकारांचा वापर करून आणि पूर्व प्रसिध्दीनंतर, महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग 'महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्रीडला जोडलेली परस्पर-सक्रिय छपरावरील नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा) विनियम, २०१९' ('मुख्य विनियम') या विनियमांमध्ये सुधारणा करण्यासाठी खालील विनियम करित आहे :

१. प्रस्तावना

विद्युत अधिनियम, २००३ ('वि.अ.२००३' किंवा 'अधिनियम')च्या कलम ८६(१)(इ) नुसार, राज्य विद्युत नियामक आयोगावर ('एसइआरसी' किंवा 'आयोग') ग्रीडशी जोडणीयता देण्यासाठी आणि कोणत्याही व्यक्तीस विजेची विक्री करण्यासाठी सुयोग्य उपाययोजना प्रदान करून नूतनशील ऊर्जा स्रोतांपासून वीज निर्मितीस प्रोत्साहन देण्याचे कार्य नेमून देण्यात आले आहे. महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाने दि. ३० डिसेंबर, २०१९ रोजी महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्रीडला जोडलेली परस्पर-सक्रिय छपरावरील नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा) विनियम, २०१९ अधिसूचित केले आहेत. ऊर्जा मंत्रालय, भारत सरकार यांनी विद्युत (ग्राहकांचे हक्क) नियम, २०२० आणि विद्युत (ग्राहकांचे हक्क) सुधारणा नियम, २०२१ अधिसूचित केले आहेत. हे बदल, महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्रीडला जोडलेली परस्पर-सक्रिय छपरावरील नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा) (पहिली सुधारणा) विनियम, २०२३ मध्ये समुचितपणे समाविष्ट करण्यात आले आहेत.

२. संक्षिप्त शीर्षक आणि प्रारंभ

२.१ या विनियमांना "महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्रीडला जोडलेली परस्पर-सक्रिय छपरावरील नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा) (पहिली सुधारणा) विनियम, २०२३" असे म्हणावे.

२.२ हे विनियम शासकीय राजपत्रातील त्यांच्या प्रसिध्दीच्या दिनांकापासून अंमलात येतील.

३. मुख्य विनियमांच्या विनियम २ मध्ये सुधारणा:-

मुख्य विनियमांच्या विनियम २.१(जे) मध्ये बदल:-

“२.१(जे) **“पात्र ग्राहक”** म्हणजे वितरण परवानाधारकाच्या पुरवठा क्षेत्रातील विजेचा ग्राहक, जो त्याची स्वतःची विजेची गरज पूर्णतः किंवा अंशतः भागविण्यासाठी किंवा त्याला स्वतःला विजेची **गरज नसताना** त्याच्या जागेत छपरावर किंवा जमिनीवर उंच ठिकाणी (माउन्टिंग स्ट्रक्चर) बसविलेली नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा वापरतो किंवा वापरू इच्छितो, ज्यात गृह-निर्माण सोसायटीसारख्या सामायिक भार पुरविणा-या ग्राहकाचा देखील समावेश असतो;

परंतु असे की, अशी निर्मिती यंत्रणा, अशा ग्राहकाच्या किंवा वितरण परवानाधारकाच्या किंवा यंत्रणा ग्राहकाला भाड्याने देणा-या त्रयस्थ संस्था/व्यक्ती यांच्या मालकीची असू शकेल आणि/किंवा ती पात्र ग्राहक किंवा वितरण परवानाधारक किंवा त्रयस्थ संस्था/व्यक्ती यांचेमार्फत चालविण्यात येत असेल.

परंतु आणखी असे की, नक्त मापन व्यवस्थेच्या संबंधात, नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेची क्षमता १ मेगावॅट किंवा ग्राहकाची करारबद्ध मागणी/मंजूर भार, यापैकी जे कमी असेल, तिथपर्यंत मर्यादित राहिल.

परंतु आणखी असेही की, सर्व अन्य व्यवस्थांकरिता, नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेची क्षमता ग्राहकाच्या करारबद्ध मागणी/मंजूर भारापर्यंत मर्यादित राहिल.”

मुख्य विनियमांच्या विनियम २.१(के) नंतर २.१(के)(ए) आणि २.१(के)(बी) ची भर:-

“२.१(के)(ए) **“सकल-मापन”** म्हणजे अशी पध्दती ज्यामध्ये पात्र ग्राहकाने नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेमधून निर्माण केलेली एकूण नूतनशील ऊर्जा आणि पात्र ग्राहकाने वापरलेली एकूण ऊर्जा यांचे उचित मापन व्यवस्थेच्या माध्यमातून स्वतंत्र लेखे ठेवण्यात येतात आणि देयक आकारणीच्या प्रयोजनासाठी, पात्र ग्राहकाने वापरलेल्या एकूण ऊर्जेचे लेखे मान्यता दिलेल्या ग्रीड वीज दराने आणि निर्माण केलेल्या एकूण नूतनशील ऊर्जेचे लेखे आयोगाने पूर्व-निर्धारित केलेल्या वीज दराने ठेवण्यात येतात.

२.१(के)(बी) **“सकल मापन जोडणी करार”** म्हणजे वितरण परवानाधारक आणि पात्र ग्राहक यांच्यामध्ये सकल मापन व्यवस्थेच्या अंमलबजावणीसाठी करण्यात आलेला करार होय.”

मुख्य विनियमांच्या विनियम २.१ (एन) मध्ये बदल:

“२.१ (एन) **“नक्त मापन व्यवस्था”** म्हणजे अशी व्यवस्था ज्याअंतर्गत नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेने ग्रीडमध्ये अंतःक्षेपित केलेली ऊर्जा वितरण परवानाधारकाकडून खरेदी केली

जाते आणि वितरण परवानाधारक, ग्रीडमध्ये अंतःक्षेपित केलेल्या ऊर्जेसाठी पूर्व-निर्धारित वीज दराने रक्कम (क्रेडीट) अदा केल्यानंतर, ग्राहकाने ग्रीडमधून वापरलेल्या विजेसाठी मान्यता दिलेल्या ग्रीड दराने देयक पाठवतो.”

मुख्य विनियमांच्या विनियम २.१(टी) नंतर २.१(टी)(ए) ची भर:-

“२.१(टी)(ए) “प्रोझ्युमर” म्हणजे अशी व्यक्ती जी, पुरवठ्याच्या एकाच ठिकाणाचा वापर करून, ग्रीडमधील विजेचा वापर करते आणि वितरण परवानाधारकासाठी ग्रीडमध्ये विजेचे अंतःक्षेपण देखील करते.”

४ मुख्य विनियमांच्या भाग अ - सर्वसाधारण मधील विनियम ३ मध्ये सुधारणा:

विनियम ३.१(क) मध्ये बदल आणि विनियम ३.१ (ड) ची भर:-

“३.१ (क) सकल मापन व्यवस्था.

३.१ (ड) ग्राहकाच्या मीटरच्या पाठीमागे जोडलेली, ग्रीडशी संलग्न असलेली नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा, जिचा उपयोग नक्त मापन व्यवस्था किंवा नक्त देयक व्यवस्था किंवा एकूण मापन व्यवस्थेसाठी करण्यात येतो.”

मुख्य विनियमांच्या विनियम ३.२ नंतर विनियम ३.३ ची भर:-

“३.३ मुख्य विनियमांच्या विनियम ४ ते १० मध्ये उल्लेखिलेली नक्त मापन व्यवस्था आणि/किंवा नक्त देयक व्यवस्था यांस “नक्त मापन व्यवस्था आणि/किंवा नक्त देयक व्यवस्था आणि/किंवा एकूण मापन व्यवस्था, लागू असेल त्याप्रमाणे, असे संबोधण्यात येईल.”

५. मुख्य विनियमांच्या भाग अ - सर्वसाधारण मधील विनियम ४ मध्ये सुधारणा:-

मुख्य विनियमांच्या विनियम ४.२ नंतर विनियम ४.३ ची भर:-

“४.३ प्रोझ्युमरला ग्राहकासारखा दर्जा मिळेल आणि त्यास सामान्य ग्राहका सारखाच हक्क असेल.”

६. मुख्य विनियमांच्या भाग ब – तांत्रिक व्यवस्था मधील विनियम ८ मध्ये सुधारणा:-

मुख्य विनियमांच्या विनियम ८.३ मध्ये बदल:-

“८.३ नक्त मापन व्यवस्था किंवा नक्त देयक व्यवस्थेमध्ये, आवश्यकता असेल त्याप्रमाणे, एक सिंगल-फेज किंवा एक थ्री -फेजचा नक्त मीटर असेल व तो वितरण परवानाधारकाकडून निश्चित करण्यात आलेल्या आंतरजोडणीच्या ठिकाणी असेल.”

मुख्य विनियमांच्या विनियम ८.११ मध्ये बदल:-

“८.११ सकल मापन व्यवस्थे अंतर्गत उभारलेल्या नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या बाबतीत, वितरण परवानाधारकाकडून नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटरसाठी उचित दर्जाचे अतिरिक्त चेक मीटर बसविण्यात येईल.”

मुख्य विनियमांच्या भाग ब – तांत्रिक व्यवस्था मधील विनियम ९ मध्ये सुधारणा:

मुख्य विनियमांच्या विनियम ९.५ मध्ये बदल:-

“९.५ वितरण परवानाधारकाच्या वितरण जाळ्याशी नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या जोडणीकरिता अर्ज करण्यासाठीची कार्यपध्दती आणि वेगवेगळी कामे पार पाडण्यासाठीचे वेळापत्रक या विनियमांसोबतच्या **परिशिष्ट – १** मध्ये देण्यात आले आहे.

परंतु असे की, वितरण परवानाधारकाकडून कोणतेही काम करण्यात विलंब झाल्यास, तो संबंधित ग्राहकाला काम पार पाडण्यात झालेल्या विलंबाच्या प्रत्येक दिवसाकरिता पाचशे रुपये दराने भरपाई देईल.”

८. मुख्य विनियमांच्या भाग ब – तांत्रिक व्यवस्था मधील विनियम १० मध्ये सुधारणा:

मुख्य विनियमांच्या विनियम १०.३ नंतर १०.३(अ) ची भर:

“१०.३(अ) सकल मापन जोडणी कराराचा नमुना या विनियमांसोबतच्या **परिशिष्ट – ७** मध्ये देण्यात आला असून त्यामध्ये वितरण परवानाधारक, या विनियमांशी सुसंगती राखण्याच्या अधीन राहून, फेरबदल करू शकेल.”

९. मुख्य विनियमांच्या भाग क – वाणिज्यिक व्यवस्था मधील विनियम ११ मध्ये सुधारणा:

मुख्य विनियमांच्या विनियम ११.४(इ) मध्ये परंतुकाची भर:

“परंतु असे की, अशी जमा रक्कम (क्रेडीट) लागोपाठच्या तीन आर्थिक वर्षांच्या अखेरीपर्यंत सातत्याने वाढत गेली तर तिसऱ्या आर्थिक वर्षाच्या अखेरीस, जमा रकमेच्या ५० टक्के रक्कम रोखीने अदा करण्यात येईल आणि शिल्लक ५० टक्के रक्कम विद्युत देयकामध्ये जमा करण्यात येईल.”

मुख्य विनियमांच्या विनियम ११ नंतर ११(अ) ची भर :-

११(अ) नक्त मापन - ऊर्जा लेखे आणि हिशोबपूर्ती

११.१ (अ) वितरण परवानाधारकाच्या जाळ्याशी नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या जोडणीच्या दिनांकापासून पात्र ग्राहकाने निर्यात आणि आयात केलेल्या विजेचे हिशोब ठेवण्यात येतील.

११.२ (अ) वितरण परवानाधारक, नियमित मापन चक्रानुसार, सर्व पात्र ग्राहकांच्या, नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटर आणि नक्त मीटर, या दोन्ही मीटरचे वाचन करील.

११.३ (अ) प्रत्येक देयक कालावधीसाठी, वितरण परवानाधारक पात्र ग्राहकांना पाठवावयाच्या देयकावर खालील माहिती देईल:

अ) देयक कालावधीत नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटरमध्ये नोंद केलेले नूतनशील ऊर्जा निर्मितीचे परिमाण, सुरुवातीच्या आणि अंतिम शिलकीसह.

ब) देयक कालावधीत ग्राहकाने वापरलेल्या विजेच्या युनिट्सचे परिमाण, सुरुवातीच्या आणि अखेरच्या शिलकीसह,

क) वितरण परवानाधारकाच्या ग्रिडमध्ये/ग्रिडमधून प्रोझ्युमरने अंतःक्षेपित आणि खेचलेल्या विजेचे प्रमाण.

ड) नूतनशील ऊर्जा खरेदीच्या बंधनाच्या (आरपीओ) पूर्ततेसाठी वितरण परवानाधारकाने वापरलेले नूतनशील ऊर्जा निर्मितीचे युनिट्स.

११.४(अ) नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेने निर्माण केलेली ऊर्जा प्रथम स्व-वापरासाठी वापरण्यात येईल आणि ग्रिडमध्ये अंतःक्षेपित केलेल्या शिल्लक ऊर्जेसाठी किंवा ग्रिडमधून खेचलेल्या ऊर्जेसाठी खालील सूत्राप्रमाणे देयक आकारणी करण्यात येईल:

ग्राहकाचे ऊर्जा देयक = स्थिर आकार + अन्य लागू असलेले आकार आणि कर + $(E_{DL} \times T_{RST}) - (E_{RE} \times T_{GC}) -$ बिलिंग क्रेडीट ;

जेथे,

अ) स्थिर आकार म्हणजे किरकोळ पुरवठ्यासाठीच्या वीज दर आदेशामध्ये लागू असेल त्याप्रमाणे ग्राहक वर्गवारीला लागू असलेला स्थिर/मागणी आकार,

ब) अन्य आकार आणि कर म्हणजे कोणताही अन्य आकार, जसे की, महानगर पालिका कर, उप-कर इ.,

क) E_{DL} म्हणजे प्रोझ्युमरद्वारे ग्रिडमधून खेचलेली ऊर्जा होय.

ड) T_{RST} म्हणजे आयोगाच्या लागू असलेल्या किरकोळ पुरवठ्याच्या वीज दर आदेशानुसार संबंधित ग्राहक वर्गवारीला लागू असलेला किरकोळ पुरवठा वीज दर होय.

इ) E_{RE} म्हणजे प्रोझ्युमरद्वारे ग्रिडमध्ये अंतःक्षेपित केलेली ऊर्जा होय.

फ) T_{GC} म्हणजे विवक्षित वर्षासाठी आयोगाने मान्यता दिलेला सामान्य (जेनेरिक) वीज दर होय.

ग) बिलिंग क्रेडीट म्हणजे मागील महिन्यापासून उपलब्ध असलेली जमा रक्कम होय.

११.५(अ) जोपर्यंत पात्र ग्राहक परवानाधारकाचा उपभोक्ता असण्याचे थांबवत नाही किंवा नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा उपयुक्त आयुर्मान पूर्ण होण्याआधी वापरात नसेल, तोपर्यंत वितरण परवानाधारक नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या उपयुक्त आयुर्मानानुसार वीज स्वीकारील.

१०. मुख्य विनियमांच्या भाग क – वाणिज्यिक व्यवस्था मधील विनियम ११ मध्ये सुधारणा:

“मुख्य विनियमांच्या विनियम १२ आणि १२.१(अ)मध्ये बदल:-

१२.१ सकल मापन एक अशी व्यवस्था आहे ज्यामध्ये निर्माण केलेली संपूर्ण वीज वितरण परवानाधारकाला वीज खरेदी करारा अंतर्गत विकण्यासाठी नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा स्थापित करण्यात येते.

परंतु असे की, जर ग्राहकाच्या मीटरच्या ग्राहकाकडच्या बाजूला नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा जोडण्यात आली तर, ग्राहक मीटर बदलून ग्राहकाला नक्त मीटर लावावा लागेल.”

११. मुख्य विनियमांच्या परिशिष्ट - १ मध्ये सुधारणा

“मुख्य विनियमांच्या परिशिष्ट - १ च्या खंड १(एच) मध्ये बदल:-

“(एच) पात्र ग्राहक आणि वितरण परवानाधारक, नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा बसविल्यानंतर परंतु या यंत्रणेचे वितरण जाळ्याशी तालबद्ध संकलन करण्यापूर्वी, विहित नमुन्यात नक्त मापन जोडणी करार किंवा नक्त देयक जोडणी करार किंवा सकल मापन जोडणी करार, जसे असेल तसे, करील.”

१२. मुख्य विनियमांच्या परिशिष्ट - २ मध्ये सुधारणा

“मुख्य विनियमांच्या परिशिष्ट - २ च्या शीर्षकामध्ये बदल:-

“नक्त मापन व्यवस्था किंवा नक्त देयक व्यवस्था किंवा सकल मापन व्यवस्थे अंतर्गत नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा बसविण्यासाठी नमुना अर्ज”

१३. मुख्य विनियमांच्या परिशिष्ट - ४ मध्ये सुधारणा

“मुख्य विनियमांचा परिशिष्ट – ४ च्या खंड ८.२ मध्ये बदल:-

“८.२ नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेने निर्माण केलेली ऊर्जा प्रथम स्व-वापरासाठी वापरण्यात येईल आणि ग्रिडमध्ये अंतःक्षेपित केलेल्या शिल्लक ऊर्जेसाठी किंवा ग्रिडमधून खेचलेल्या

ऊर्जेसाठी मविनिआ (ग्रीडला जोडलेली परस्पर-सक्रिय छपरावरील नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा) विनियमांनुसार देयक आकारणी करण्यात येईल.

“मुख्य विनियमांच्या परिशिष्ट – ४ च्या खंड ८.४ मध्ये बदल:-

“८.४ विद्यमान मापन व्यवस्था जर ग्रीडला जोडलेले परस्पर-सक्रिय नूतनशील विनियमांना अनुसरून नसेल तर विद्यमान मापन व्यवस्थेऐवजी द्वि-दिशात्मक मीटर (होल करंट/सीटी ऑपरेटेड), आणि नूतनशील ऊर्जा निर्मितीच्या मापनासाठी वेगळे नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटर पुरविण्यात येईल. ऊर्जेच्या आयात-निर्यातीच्या नोंदीसाठी परवानाधारकाच्या जाळ्यावरील आंतर-जोडणीच्या ठिकाणी द्वि-दिशात्मक मीटर (होल करंट/सीटी ऑपरेटेड) बसविण्यात येईल. एकल-दिशात्मक आणि द्वि-दिशात्मक मीटर एकाच ठिकाणी वेगवेगळ्या मीटर बॉक्समध्ये बसविण्यात येतील.”

“मुख्य विनियमांच्या परिशिष्ट – ४ च्या खंड ८.५ मध्ये बदल:-

“८.५ परवानाधारक, प्रोड्युमरने ग्रिडमधून खेचलेली वीज आणि ग्रिडमध्ये अंतःक्षेपित केलेली वीज विचारात घेऊन ग्रीडला जोडलेले परस्पर-सक्रिय नूतनशील विनियमांमध्ये विनिर्दिष्ट केल्यानुसार, मासिक वीज देयक निर्गमित करील.”

“मुख्य विनियमांच्या परिशिष्ट – ६ नंतर परिशिष्ट – ७ ची भर

परिशिष्ट - ७

सकल मीटर जोडणी कराराचा नमुना

हा करार, प्रथम पक्षकार म्हणून पात्र ग्राहक (नाव) -----राहणार

(पत्ता) ----- आणि ग्राहक क्र. -----

आणि

द्वितीय पक्षकार म्हणून वितरण परवानाधारक ----- (येथून पुढे

परवानाधारक म्हणून संबोधण्यात येईल) ज्यांचे नोंदणीकृत कार्यालय (पत्ता) -----

-----, या दोघांमध्ये (ठिकाण) -----

----- येथे रोजी ----- (दिनांक) ----- (महिना) ----- (वर्ष),

करण्यात आला आहे.

ज्याअर्थी, पात्र ग्राहकाने महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्रीडला जोडलेली परस्पर-सक्रिय छपरावरील नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा) विनियम, २०१९ (ग्रीडला जोडलेले परस्पर-सक्रिय नूतनशील विनियम), अंतर्गत सकल मापन व्यवस्थेस मंजूरी देण्यासाठी परवानाधारकाकडे अर्ज केला आहे आणि जाळ्याशी जोडणी मागितली आहे;

आणि ज्याअर्थी परवानाधारक, पात्र ग्राहकाला त्याच्या --- किलोवॉट क्षमतेच्या नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेमधून निर्माण झालेली वीज परवानाधारकाच्या जाळ्यामध्ये अंतःक्षेपित करण्यासाठी वितरण जाळ्याशी जोडणी देण्यास, सहमत झाला आहे;

दोन्ही पक्षकार येथे खालीलप्रमाणे सहमत झाले आहेत :

१. पात्रता.

वितरण जाळ्यात सामावून घेण्यासाठी नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा लागू असलेल्या निकषांची पूर्तता करित आहे आणि पात्र ग्राहक या कराराच्या कालावधीमध्ये यंत्रणेची देखभाल करील.

२ तांत्रिक आणि आंतर-जोडणीच्या आवश्यकता

- २.१ मीटरिंग व्यवस्था आणि नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेची परवानाधारकाच्या जाळ्याशी आंतर-जोडणी, ही ग्रीडला जोडलेले परस्पर-सक्रिय नूतनशील विनियमांमधील तरतुदीनुसार आणि केंद्रीय विद्युत प्राधिकरणाने स्थानिक वीज निर्मितीच्या रत्रोतांच्या जोडणीसाठीच्या आणि मीटर्स बसविण्याच्या आणि संचालन करण्याच्या तांत्रिक मानके आणि निकषांनुसार करण्यात येईल.
- २.२ पात्र ग्राहक, परवानाधारकाच्या जाळ्याशी नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या जोडणीपूर्वी, आयसोलेशन डिव्हाईस (दोन्ही स्वयं-चलित आणि इन्व्हर्टरच्या आतमध्ये बसवलेला आणि बाहेरील हस्तचलित रिलेज) बसवील आणि परवानाधारकाला, वितरण जाळ्याच्या दुरुस्ती आणि देखभालीसाठी, आवश्यकता असल्यास, तेथे प्रवेश करता येईल.
- २.३ परवानाधारक इंटरफेस/आंतर-जोडणीचे ठिकाण आणि मीटरिंगचे ठिकाण विनिर्दिष्ट करील.
- २.४ परवानाधारकास, जेव्हा गरज असेल तेव्हा, पात्र ग्राहक त्याच्या यंत्रणेतील सर्व माहिती, जसे की, व्होल्टेज, वारंवारता, सर्किट ब्रेकर, यंत्रणेमधील आयसोलेटरची स्थिती, कळवील.

३ सुरक्षितता

- ३.१ परवानाधारकाच्या वितरण यंत्रणेशी जोडलेली सर्व उपकरणे संबंधित आंतरराष्ट्रीय (आयईईई/आयईसी) किंवा भारतीय मानकांची (बीआयएस), जसे असेल तसे, पूर्तता करणारे असतील आणि विद्युत उपकरणांची मांडणी केंद्रीय विद्युत प्राधिकरणाने सुरक्षिता आणि विद्युत पुरवठा यासंबंधी विनिर्दिष्ट केलेल्या आवश्यकतांची पूर्तता करील.

- ३.२ नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेची रचना, स्थापना, देखभाल आणि संचालन अशा रीतीने करण्यात येईल की, ती नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा तसेच परवानाधारकाच्या जाळ्याच्या सुरक्षिततेला पूरक ठरेल.
- ३.३ पात्र ग्राहकाच्या नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा परवानाधारकाच्या अन्य ग्राहकांना किंवा मत्ताना नुकसान पोहोचवत असल्याचे आणि/किंवा त्यावर विपरीत परिणाम करीत असल्याचे वितरण परवानाधारकाचे मत झाल्यास, परवानाधारकाकडून निर्देश मिळाल्यावर, पात्र ग्राहक नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा ताबडतोब वितरण यंत्रणेपासून खंडीत करील आणि पुनर्जोडणीआधी स्व-खर्चाने सुधारणात्मक उपाय योजेल.
- ३.४ ग्रिड पुरवठा बंद असताना नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेमधून बँक फिर्दींग झाल्यामुळे कोणताही अपघात घडून त्यामुळे मनुष्य / प्राणी यांना दुखापत झाल्यास किंवा मालमत्तेचे नुकसान झाल्यास परवानाधारक जबाबदार राहणार नाही. अशा प्रसंगी असा अपघात होऊ नये म्हणून वितरण परवानाधारक कोणत्याही वेळी ग्राहकाची विद्युत मांडणी खंडीत करू शकेल.

४. अन्य परवानग्या आणि मंजु-या

पात्र ग्राहक वितरण जाळ्याशी नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा जोडण्यापूर्वी, लागू असल्यास, विद्युत निरीक्षक, नगरपालिका किंवा अन्य प्राधिकरणाकडून आवश्यक त्या संविधानिक मंजु-या आणि परवानग्या मिळविल.

५. कराराचा कालावधी आणि करार संपुष्टात आणणे

५.१ सदर करार वीस (२०) वर्षांच्या कालावधीसाठी राहिल परंतु तो या मुदतीपूर्वी खालील कारणामुळे संपुष्टात आणता येईल:-

- अ) परस्पर संमतीने; किंवा
- ब) पात्र ग्राहकाने परवानाधारकास ९० दिवसांची नोटीस देऊन;
- क) पात्र ग्राहकाने या करारातील कोणत्याही अटीचा किंवा महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग (ग्रीडला जोडलेली परस्पर-सक्रिय छपरावरील नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा) विनियम, २०१९ या विनियमांतील तरतुदींचा भंग केल्यास, असा भंग झाल्याबाबत लेखी सूचना मिळाल्यानंतर ३० दिवसांच्या आत किंवा देण्यात आलेल्या अन्य वाजवी कालावधीत सदर अटीच्या भंगाबाबत उपाययोजना केली नाही तर किंवा परवानाधारकाने अन्य कोणतेही वैध कारण लेखी कळविले तर, परवानाधारक ३० दिवसांची सूचना देऊन करार संपुष्टात आणू शकेल.
- ड) जर पात्र ग्राहक वेळेवर देय प्रदाने अदा करण्यात अपयशी ठरला किंवा कोणत्याही गैरप्रकारांमध्ये गुंतला असेल तर वितरण परवानाधारक ३० दिवसांची नोटीस देऊन.

६. प्रवेश आणि खंडीत करणे

६.१ पात्र ग्राहक परवानाधारकाला नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या मीटरिंग उपकरणांच्या ठिकाणी आणि वीज खंडीत करणा-या साधनांच्या, दोन्ही स्वयंचलित व हस्तचलित, ठिकाणी प्रवेश देईल.

- ६.२ आणिबाणीच्या किंवा वितरण यंत्रणा दुरुस्ती व देखभालीकरिता बंद ठेवण्याच्या (आऊटेटज) परिस्थितीत, जेव्हा नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या वीज खंडीत करणाऱ्या दोन्ही स्वयं-चलित आणि हस्त-चलित, साधनांपर्यंत प्रवेश मिळू शकत नसेल तेव्हा वितरण परवानाधारक त्या जागेचा विद्युत पुरवठा खंडीत करू शकेल.
- ६.३ करारातील खंड ५ अंतर्गत करार संपुष्टात आल्यानंतर, पात्र ग्राहक नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा परवानाधारकाच्या जाळ्यापासून ताबडतोब खंडीत करील.

७. दायित्वे

- ७.१ दोन्ही पक्षांपैकी कोणत्याही पक्षाचा निष्काळजीपणा किंवा गैरवर्तनामुळे नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या मांडणीत, वितरण जाळ्याशी जोडणीत आणि यंत्रणेच्या संचालनात नुकसान किंवा विपरीत परिणाम झाल्यास दोन्ही पक्ष परस्परांना नुकसानभरपाई देण्याची हमी देतील.
- ७.२ नफा किंवा महसुलातील कोणताही तोटा, व्यवसायातील अडथळ्यामुळे झालेला तोटा, करारातील तोटा किंवा ख्यातीमूल्यातील तोटा, किंवा अप्रत्यक्ष, परिणामस्वरूप, आनुषंगिक किंवा विशेष नुकसान, त्यासहित, परंतु त्यापुरतेच मर्यादित न राहता, दंडात्मक किंवा दहशती नुकसानभरपाई, करारामध्ये किंवा अन्य कारणामुळे उद्भवलेले दायित्व, तोटा किंवा नुकसान, यासाठी दोन्ही पक्ष एकमेकांना जबाबदार राहणार नाहीत.

८. वाणिज्यिक हिशोबपुर्ती

- ८.१ या करारामधील सर्व वाणिज्यिक हिशोबपुर्ती ग्रीडला जोडलेले परस्पर-सक्रिय नूतनशील विनियमांनुसार करण्यात येईल.
- ८.२ कराराच्या संपूर्ण कालावधीसाठी रु. --- प्रति युनिट दराने, देयक कालावधीत नूतनशील ऊर्जा निर्मिती केंद्राने निर्माण केलेल्या विजेच्या संपूर्ण युनिट्सची खरेदी वितरण परवानाधारकाकडून करण्यात येईल.
- ८.३ ग्रीड/जाळ्यामधील वीज पुरवठा ठप्प झाल्यामुळे, पात्र ग्राहकाची नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणा परवानाधारकाच्या विद्युत जाळ्यामध्ये वीज अंतःक्षेपित करू शकत नसेल तर, परवानाधारक कोणतीही नुकसानभरपाई देण्यास जबाबदार राहणार नाही.
- ८.४ विद्यमान मापन व्यवस्था सुरु ठेवली जाईल आणि नूतनशील ऊर्जा निर्मितीच्या मापनासाठी वेगळे नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटर पुरविण्यात येईल.
- ८.५ पात्र ग्राहकाने नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेमधून निर्माण केलेली संपूर्ण ऊर्जा वितरण परवानाधारकाकडून आयोगाने मान्यता दिलेल्या पूर्व-निर्धारित वीज दराने खरेदी करण्यात येईल आणि पात्र ग्राहकाने वापरलेल्या ऊर्जेसाठी आयोगाच्या किरकोळ पुरवठ्यासाठीच्या वीज दर आदेशातील संबंधित ग्राहक वर्गवारीनुसार लागू असलेले किरकोळ वीज दर आकारण्यात येईल.
- ८.६ परवानाधारक ग्राहकाने वापरलेल्या ऊर्जेसाठी मीटरमधील नोंदी घेण्याच्या नियोजित दिनांका रोजी मासिक वीज देयक निर्गमित करील. परवानाधारक, ग्रीडला जोडलेले परस्पर-सक्रिय नूतनशील विनियमांमध्ये विनिर्दिष्ट केल्यानुसार, नूतनशील ऊर्जा निर्मितीसाठी उचित क्रेडीट देऊन, ग्राहकाला वापरलेल्या ऊर्जेसाठी देयक पाठविले.

९. जोडणीचा खर्च

नूतनशील ऊर्जा निर्मिती मीटरचा खर्च वगळून, नूतनशील ऊर्जा निर्मिती यंत्रणेच्या उभारणीशी संबंधित सर्व खर्च पात्र ग्राहक सहन करील.

१०. वादाचे निराकरण

१०.१ या करारांतर्गत/त्यामुळे उद्भवलेला कोणताही वाद दोन्ही पक्षांकडून सद्भावनेने आणि समन्यायी रीतीने त्वरित सोडविण्यात येईल.

१०.२ परवानाधारकाकडून वादाचे निराकरण न झाल्यास, पात्र ग्राहक संबंधित विनियमांतर्गत स्थापन करण्यात आलेल्या संबंधित ग्राहक गा-हाणे निवारण मंचाकडे दाद मागू शकेल.

साक्षीदारांच्या उपस्थितीत, (नाव) _____, (पात्र ग्राहक)साठी
आणि त्यांच्या वतीने (नाव) _____ (परवानाधारक) साठी
आणि त्यांच्या वतीने (नाव) _____
---- हा करार मान्य करित आहेत.

मुंबई,
दिनांक : --, २०२३

(डॉ. राजेंद्र गं. आंबेकर)
सचिव,
महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोग